

Dosarul nr. 3ra-261/19

Prima instanță: Judecătoria Cahul, sediul Central (jud. D.Bosii)

Instanța de apel: Curtea de Apel Cahul (jud. V.Movilă, N.Veleva, E.Dvurecenschii)

ÎNCHEIERE

22 mai 2019

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

Președintele completului, judecătorul
Judecătorii

Mariana Pitic
Iurie Bejenaru
Nicolae Craiu

examinând admisibilitatea recursului depus de Biroul Vamal Sud,
în cauza de contencios administrativ, la cererea de chemare în judecată depusă de
Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” împotriva Biroului Vamal Sud,
intervenienți accesorii Societatea cu Răspundere Limitată „MSC MLD”, Societatea cu
Răspundere Limitată „Tagaer” și Societatea cu Răspundere Limitată „Eurosped
Broker” cu privire la anularea procesului-verbal și a deciziei de sancționare,
împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, prin care s-a
respins apelul depus de Biroul Vamal Sud și s-a menținut hotărârea din 5 aprilie 2018
a Judecătoriei Cahul, sediul Central,

c o n s t a t ă :

La 4 mai 2017, Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” a depus cerere
de chemare în judecată împotriva Biroului Vamal Sud cu privire la anularea procesului-
verbal și a deciziei de sancționare.

În motivarea acțiunii a indicat că, prin procesul-verbal nr. 0090/17 din 3 martie
2017 a Biroului Vamal Sud, a fost sancționat cu amendă în mărime de 70% din valoarea
obiectului contravenției ce constituie suma de 37 976,89 de lei.

La 15 martie 2017 a depus contestație care prin răspunsul din 20 aprilie 2017 i s-
a refuzat în satisfacerea acesteia.

A menționat că, la 4 aprilie 2016, în baza contractului încheiat cu Societatea cu
Răspundere Limitată „MSC MLD” a transportat containerul maritim nr.
TGHU7912846 din portul maritim Giurgiulești la Chișinău, destinat fiind Societatea
cu Răspundere Limitată „Tagaer”.

În calitate de transportator a avut obligația de a prelua și transporta containerul.
La preluare, acesta nu a fost desigilat și nu a fost informat că cantitatea de mărfuri
indicată în acte nu coincide cu cantitatea aflată în container.

Containerul sigilat a fost livrat în aceeași stare în care a fost recepționat, iar
potrivit contractului de transport și-a asumat obligația de a transporta containere.

Pe perioada transportării, responsabilitatea și garanția financiară a operațiunii de tranzit a fost asigurată de brokerul vamal Societatea cu Răspundere Limitată „Eurosped Broker”.

A relatat că, contrar art. 366 și art. 382 Cod contravențional, nu a fost citat și nu a participat la examinarea cazului și nu au semnat procesul-verbal.

Din decizia contestată reiese că a fost sancționat pentru transportarea pe teritoriul Republicii Moldova a mărfurilor nedeclarate organului vamal. Însă, dispozițiile art. 231 alin. (4) Cod vamal se referă la agenții economici care au obligația de a declara mărfurile organului vamal și nu are relevanță în privința sa, în calitate de transportator.

A solicitat Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” anularea procesului-verbal nr. 090/17 din 3 martie 2017 și a deciziei din 3 martie 2017 a Biroului Vamal Sud.

Prin hotărârea din 5 aprilie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central, s-a admis acțiunea depusă de Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” și s-a anulat decizia din 3 martie 2017 a Biroului Vamal Sud.

Prin decizia din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul, s-a respins apelul declarat de Biroul Vamal Sud și s-a menținut hotărârea din 5 aprilie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central.

Pentru a hotărî astfel instanța de apel și prima instanță au indicat că, la pct. 4 lit. j) al contractului de transport auto intern din 21 mai 2012, executarea căruia a servit ca obiect al incriminării încălcării Codului vamal, este indicat că Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” este obligată să nu facă transport ilegal de mărfuri, iar în eventualele daune suportate de cealaltă parte contractuală Societatea cu Răspundere Limitată „MSC MLD”, vor fi suportate exclusiv de transportator.

Instanțele ierarhic inferioare au concluzionat că, Biroul Vamal Sud a interpretat extensiv și neîntemeiat prevederile contractuale ce reprezintă obligații reciproce dintre Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” și Societatea cu Răspundere Limitată „MSC MLD” și nicidecum față de stat. Astfel, nerespectarea pct. 4 lit. j) din contract, invocat de Biroul Vamal Sud, nu putea sta la baza incriminării art. 231 lit. a) Cod vamal.

Incriminarea defectuoasă efectuată de Biroul Vamal Sud a acțiunilor transportatorului Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” în situația în care acesta nu a fost declarant vamal al mărfurilor transportate, principal obligat și nici responsabil financiar, fapt ce denotă lipsa vinovăției transportatorului.

Au indicat că, în rubrica 50 a declarației vamale este înscris în calitate principal obligat Societatea cu Răspundere Limitată „Eurosped-Broker”, care poartă răspundere în conformitate cu art. 48 Cod vamal, pct. 9 din Normele metodologice privind aplicarea sistemului de tranzit pe teritoriul vamal al Republicii Moldova, aprobat prin ordinul nr. 288-0 din 20 decembrie 2005 a Serviciului Vamal dacă se demonstrează încălcarea procedurii de tranzit. Astfel au conchis că, transportatorul nu este persoana care urma să răspundă pentru operațiunea de tranzit, responsabilitate care îi revine brokerului vamal

La 14 decembrie 2018, Biroul Vamal Sud a depus cerere de recurs împotriva deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul.

În motivarea cererii de recurs a indicat că, decizia instanței de apel și hotărârea primei instanțe sânt nelegitime și neîntemeiate, bazate pe apreciere incompletă, subiectivă și unilaterală, fiind interpretate eronat normele de drept material.

Instanțele ierarhic inferioare eronat au concluzionat și au reținut contractul de transport auto încheiat între Societatea cu Răspundere Limitată „Cuaral Plus” și Societatea cu Răspundere Limitată „MSC MLD”, deoarece în procesul-verbal s-a indicat despre esența contravenției și s-au descris circumstanțele cât și actele în baza cărora organul vamal a constatat acțiunile ilegale ale intimatului.

A considerat că, instanța de apel și cea de fond eronat au concluzionat despre acceptarea organului vamal a solicitării brokerului vamal de a depune o altă declarație vamală asupra cantității de facto a mărfii, fiind soluționată situația mărfurilor nedecarate inițial, ce a dus la regularizarea situației. Aceste acțiuni au avut loc după constatarea faptei încălcării imputate.

A solicitat Biroul Vamal Sud admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 25 octombrie 2018 a Curții de Apel Cahul și hotărârea din 5 aprilie 2018 a Judecătoriei Cahul, sediul Central cu pronunțarea unei noi hotărâri de respingere a acțiunii.

Examinând admisibilitatea recursului depus de Biroul Vamal Sud, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție menționează următoarele.

La 1 aprilie 2019 a intrat în vigoare Codul administrativ al Republicii Moldova, iar potrivit art. 257 alin. (2), la data intrării în vigoare a prezentului cod se abrogă Legea contenciosului administrativ nr. 793/2000.

Reieșind din prevederile art. 258 alin. (3) Cod administrativ, prin derogare, admisibilitatea unei astfel de acțiuni în contenciosul administrativ se va face conform prevederilor în vigoare până la intrarea în vigoare a prezentului cod. Prevederile prezentului alineat se vor aplica corespunzător pentru procedurile de apel, de recurs și de contestare cu recurs a încheierilor judecătorești.

În conformitate cu art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, după parvenirea dosarului, un complet din 3 judecători decide asupra admisibilității recursului, dispune expedierea copie de pe recurs intimatului, cu înștiințarea despre necesitatea depunerii obligatorii a referinței timp de o lună de la data primirii acesteia. În cazul neprezentării referinței în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia.

La 4 februarie 2019, Curtea Supremă de Justiție a expediat în adresa intimaților copia cererii de recurs cu înștiințarea despre necesitatea depunerii referinței. Însă, până la examinarea cererii de recurs intimații nu au depus referință prin care să-și expună opinia asupra motivelor invocate în recursul depus de Biroul Vamal Sud.

Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție, examinând temeiurile invocate în cererea de recurs depusă de Biroul Vamal Sud, în raport cu materialele cauzei civile, consideră că acesta este inadmisibil din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 431 alin. (2) din Codul de procedură civilă, asupra admisibilității recursului decide un complet din 3 judecători.

În conformitate cu art. 434 alin. (1) din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel.

Curtea de Apel Cahul a pronunțat decizia contestată la data de 25 octombrie 2018, care a fost expediată în adresa participanților la proces la 7 noiembrie 2018 (f.d.232). Calea de atac în ordine de recurs a fost demarată de către Biroul Vamal Sud în interiorul termenului legal, or cererea de recurs a fost expediată prin intermediul oficiului poștal la data de 14 decembrie 2018 (vol. II, f.d.7).

Verificând motivele de casare, invocate în recurs, completul Colegiului atestă că, argumentele invocate se referă la dezacordul recurentei cu soluția pronunțată de către instanța de apel, însă nu relevă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

În conformitate cu art. 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, părțile și alți participanți la proces sânt în drept să declare recurs în cazul în care se invocă încălcarea esențială sau aplicarea eronată a normelor de drept material sau a normelor de drept procedural.

Alineatele (2) și (3) ale aceluiași articol prevăd exhaustiv cazurile în care se consideră că normele de drept material sau de drept procedural au fost încălcate sau aplicate eronat, iar alin. (4) stabilește că săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul și în măsura în care acestea au dus sau ar fi putut duce la soluționarea greșită a cauzei sau în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

În conformitate cu art. 433 lit. a) Cod de procedură civilă, cererea de recurs se consideră inadmisibilă în cazul în care recursul nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4).

Astfel, instanța de recurs reține că examinarea admisibilității recursului presupune verificarea conformității temeiurilor invocate în cererea de recurs cu temeiurile prevăzute la art. 432 Codul de procedură civilă.

La caz, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată că, argumentele invocate de Biroul Vamal Sud în cererea de recurs nu se încadrează în limitele stabilite de norma indicată, respectiv nu constituie temei de casare a deciziei recurate.

Dat fiind faptul că temeiurile de declarare a recursului împotriva deciziei curții de apel, prin prisma prevederilor secțiunii a 2-a a capitolului XXXVIII al Codului de procedură civilă, sunt strict delimitate de art. 432, reieșind din prevederile art. 437 alin.(1) lit. f) din Codul de procedură civilă, în sarcina recurentului este impusă obligația delimitării esenței, temeiului și argumentării acelor încălcări esențiale sau a acelor circumstanțe ce indică la aplicarea eronată a normelor de drept material sau procedural, și care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil.

La caz, criticile invocate de Biroul Vamal Sud nu pot duce la admisibilitatea recursului, ori acestea nu pot fi reținute prin prisma art. 432 din Codul de procedură civilă, în condițiile în care se insistă în mod exclusiv asupra reaprecierii circumstanțelor cauzei, în detrimentul evidențierii ilegalității soluției instanței de apel.

Acest fapt denotă caracterul declarativ al recursului, fiind lipsit de esență, care evidențiază simplul fapt al dezacordului recurentului cu soluția dată de instanța de apel, precum și lipsa temeiurilor legale de declarare a recursului, având în vedere faptul că, rolul exclusiv al recursului este de a asigura efectuarea unui control de legalitate a deciziei atacate în baza temeiurilor legale de declarare a recursului strict prevăzute de art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă.

Nu este suficientă simpla expunere a circumstanțelor factice ale cauzei, fiind necesară motivarea recursului cu indicarea amănunțită a motivelor de nelegalitate pe care se întemeiază, precum și dezvoltarea lor.

Motivarea recursului înseamnă nu doar exprimarea nemulțumirii față de actul de dispoziție pronunțat în apel, ci expunerea tuturor motivelor pentru care, din punctul de vedere al părții, instanța a pronunțat o hotărâre neîntemeiată.

Or, recursul nu se poate limita la o simplă indicare a textelor de lege, condiția legală a dezvoltării motivelor de recurs implicând determinarea greșelilor anume imputate instanței de apel, o minimă argumentare a criticii în fapt și în drept, precum și indicarea probelor pe care se bazează.

Abordarea recurentului, în speță, însă evidențiază în mod clar dezacordul său cu soluția dată de instanța de apel, iar criticile invocate în recurs nu permit identificarea omisiunilor sau erorilor care ar impune declararea recursului ca fiind admisibil.

Prin prisma jurisprudenței CtEDO, recursul trebuie să fie efectiv, adică să fie capabil să ofere îndreptarea situației prezentate în cerere, să posede puterea de a îndrepta în mod direct starea de lucruri, trăsătură distinctivă care nu este evidențiată în cererea de recurs depus de către Biroul Vamal Sud.

La fel, conform jurisprudenței Curții, procedurile cu privire la admisibilitatea căii de atac și procedurile care implică doar chestiuni de drept, și nu chestiuni de fapt, pot fi conforme cu cerințele articolului 6 § 1 (Helmens împotriva Suediei 9 octombrie 1991, § 31, Seria A, nr. 212-A).

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În asemenea circumstanțe, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată lipsa temeiurilor care ar dicta necesitatea declarării recursului ca fiind admisibil și consideră că, recursul depus de Biroul Vamal Sud, nu se încadrează în temeiurile prevăzute la art. 432 alin. (2), (3) și (4) din Codul de procedură civilă și, drept urmare, este inadmisibil.

În conformitate cu 258 alin. (3) din Codul administrativ, art. 270, art. 431 alin. (1) și (2), art. 433 lit. a) și art. 440 Cod de procedură civilă, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se declară inadmisibil recursul depus de Biroul Vamal Sud.
Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,

Judecătorul

Mariana Pitic

Judecătorii

Iurie Bejenaru

Nicolae Craiu